

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU NIEPUBLICZNYCH
SZKÓŁ SPECJALNYCH „KROK ZA KROKIEM”
W ZAMOŚCIU
na rok szkolny 2018/2019**

Opracowanie:

Zespół do spraw

Monitorowania i Ewaluacji

Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Spis treści

Wstęp.....	4
1.Podstawa prawna.....	7
2.Założenia ogólne	11
2.1. Misja Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu.	11
2.2. Struktura Zespołu Szkół	11
2.3. Priorytety Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu. 11	
2.3.1. Priorytety Zespołu Szkół w zakresie wychowania	12
2.3.2. Priorytety Zespołu Szkół w zakresie opieki	12
4. Wizja absolwenta.....	13
5. Główne cele Programu wychowawczo-profilaktycznego	14
5.1 Cele wychowawcze Programu wychowawczo-profilaktycznego Zespołu Szkół.	14
5.2 Cele z zakresu profilaktyki Programu wychowawczo-profilaktycznego Zespołu Szkół.	16
5. Szczegółowe treści i zadania wychowawcze i profilaktyczne	17
5.1. Zadania wychowawcze Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu	18
5.2. Zadania profilaktyczne Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu na poszczególnych etapach kształcenia.	24
5.2.1. Zadania dla przedszkola.	24
5.2.2. Zadania dla I etapu edukacyjnego:	26
5.2.3. Zadania dla II etapu edukacyjnego.	28
5.2.4. Zadania dla gimnazjum.	31
5.2.5. Zadania dla szkoły przysposabiającej do pracy.	35
6.Realizatorzy programu i ich zadania.	38
7.Współpraca z rodzicami	42
7.1. Zadania Zespołu Szkół w zakresie współpracy z rodzicami (wspomaganie wychowawczo- profilaktycznej roli rodziny):.....	43
7.2. Zadania rodziców w zakresie współpracy z Zespołem Szkół:	43
7.3. Formy współpracy:	44
8.Charakterystyka wychowanka.....	45
8.1. Charakterystyka wychowanka Niepublicznego Przedszkola Specjalnego dla Dzieci Niepełnosprawnych „Krok za krokiem”.	45

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

8.2. Charakterystyka ucznia Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu.	45
8.3. Sylwetka ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym:.....	47
8.4. Charakterystyka ucznia Niepublicznego Gimnazjum Specjalnego dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu.	47
8.5. Sylwetka ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym:.....	48
8.6. Charakterystyka ucznia Niepublicznej Specjalnej Szkoły Przysposabiającej do Pracy „Krok za krokiem” w Zamościu.	49
9.Procedura badania efektywności programu. Ewaluacja.	50

Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu to dokument uwzględniający całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od indywidualnych potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak też zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży¹.

W zakresie działań wychowawczych scala ów program oddziaływania wychowawcze szkoły i środowiska wychowanków/uczniów. Stanowi wytyczne do pracy wychowawczej skierowane do dyrekcji szkoły, wychowawców/liderów, członków zespołów terapeutycznych, nauczycieli, specjalistów, pracowników administracyjnych szkoły oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę szkoły, przy współudziale rodziców z uwzględnieniem ich oczekiwań dydaktyczno–wychowawczych. Celem wszystkich oddziaływań o charakterze wychowawczym jest wszechstronny rozwój jednostki i przygotowanie jej do uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i zawodowym. Cel ten jest szczególnie ważny dla ucznia/wychowanka z niepełnosprawnością, który musi być poddany procesowi wychowania z uwzględnieniem wszystkich jego specyficznych potrzeb psychofizycznych i społecznych.

Należy także przypomnieć, że edukacja przedszkolna/szkolna wymaga zachowania odpowiednich proporcji między przekazem informacji, rozwijaniem umiejętności i wychowywaniem. Podmiotem wychowania i kształcenia jest wychowanek/uczeń, zatem podstawą procesu edukacji powinny być potrzeby rozwojowe wychowanka/ucznia, a nie wymogi poszczególnych zajęć edukacyjnych. Wymusza to prymat myślenia o wychowaniu przed myśleniem o kształceniu. Jednocześnie w procesie wychowania uwzględniona musi być także rola rodziny i środowiska wychowanka/ucznia, stanowiących pierwotne i najważniejsze miejsce, w którym dziecko poddawane jest oddziaływaniom wychowawczym.

Realizacja przedstawionych poniżej założeń programowych wpłynie pozytywnie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych

¹ Art.1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

na wychowanków/uczniów Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu.

Obok działań wychowawczych, równie konieczne są działania profilaktyczne. Profilaktyka w odniesieniu do dzieci i młodzieży powinna wynikać ze „świadomości zagrożeń prawidłowego procesu wychowawczego”² i gotowości do współdziałania w zmianie istniejącej sytuacji wychowawczej. Działania profilaktyczne (zapobiegawcze, korekcyjne) tworzą warunki do sprawnego realizacji procesu wychowawczego. PW-P³ Zespołu Szkół zawiera projekt systemowych rozwiązań w środowisku przedszkolnym/szkolnym, które uzupełniają wychowanie i ukierunkowują oddziaływania placówki na:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych, środowiskowych), które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu⁴.

Profilaktyka ujęta w Programie rozumiana jest jako odpowiednie działanie, które ma na celu zapobieganie pojawianiu się i/lub rozwojowi niekorzystnego zjawiska w konkretnej społeczności. Jest też rozumiana jako jeden ze sposobów reagowania na rozmaite zjawiska społeczne, które oceniane są jako szkodliwe i niepożądane.

Profilaktyka prowadzona jest na kilku poziomach⁵

- Profilaktyka pierwszorzędowa – adresowana do grupy niskiego ryzyka. Ma formę działań skierowanych do ludzi zdrowych, wspomagając prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Jej celem jest promocja zdrowego stylu życia, opóźnienie wieku inicjacji, a przez to zmniejszenie zasięgu zachowań

² Gaś Z.B., *Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja*, 2003, s.30.

³ Program wychowawczo-profilaktyczny,

⁴ Tamże, s.168.

⁵ Gaś. Z.B., *Profilaktyka uzależnień*, 1993; Tenże, *Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja*, 2003; Szymańska J., *Przegląd koncepcji i poglądów na temat profilaktyki*, 2002; Kaldon B., *Profilaktyka alkoholowa w szkole*, 2003.

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

ryzykownych. W jej obrębie ważne jest rozwijanie różnych umiejętności życiowych, prospołecznych, które pozwolą wychowankom/uczniom radzić sobie z wymogami ciągle zmieniającego się środowiska w którym żyją czy też umożliwiającymi im radzenie sobie z własnymi emocjami. Warto pamiętać, że dostarczane informacje powinny być rzetelne i dostosowane do specyfiki odbiorców.

- Profilaktyka drugorzędowa – adresowana do grupy podwyższonego ryzyka, czyli do osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń (choroby). Celem jej działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, tworzenie warunków, które umożliwią wycofanie się z zachowań ryzykownych.
- Profilaktyka trzeciorzędowa – adresowana do grupy wysokiego ryzyka, czyli do osób, u których występują już symptomy choroby (zaburzeń). Ma ona na celu przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwienie powrotu do normalnego życia w społeczeństwie. Z jednej strony przeciwdziała nawrotowi zaburzeń, z drugiej umożliwia prowadzenie społecznie akceptowanego stylu życia.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” został opracowany w oparciu o wieloletnie doświadczenie w pracy z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością ruchową oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, które pozwoliło na identyfikację najbardziej rozpowszechnionych w tej społeczności czynników ryzyka. Program uwzględnia także wnioski z przeprowadzonej diagnozy potrzeb wychowawczych i środowiskowych społeczności szkolnej. Dane płynące z obserwacji, ankiet i rozmów z rodzicami, wychowankami, uczniami, nauczycielami, terapeutami oraz analiza dokumentów pozwoliła na określenie zakresu działań profilaktycznych.

Z uwagi na specyfikę funkcjonowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością ruchową oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym) czynniki ryzyka w tej grupie różnią się nieco od czynników ryzyka obserwowanych w grupie zdrowych rówieśników. Oprócz zagrożeń charakterystycznych dla współczesnego świata, dzieci z niepełnosprawnością są w większym stopniu niż w populacji ogólnej zagrożone m.in. niepowodzeniami w nauce, nieprawidłowym

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

rozwojem osobowości, problemami w funkcjonowaniu społecznym. Celem podjętej profilaktyki będzie więc wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości, w tym postaw akceptacji i radzenia sobie z własną niepełnosprawnością, rozwijanie autonomii i samodzielności, a także wdrażanie do funkcjonowania społecznego, rozumienia i przestrzegania norm społecznych. Profilaktyka obejmuje także sferę funkcjonowania poznawczego, gdyż współwystępujące deficyty dziecka często hamują lub utrudniają osiągnięcie przez wychowanka/ucznia optymalnego poziomu rozwoju. Podobnie rodzina dziecka z niepełnosprawnością staje przed szeregiem wyzwań wyznaczonych przez specyficzne potrzeby i trudności w wychowaniu, dlatego też Program obejmuje także i ten obszar. Dodatkowo wychowankowie/uczniowie Zespołu Szkół narażeni są także na zjawiska odnoszące się do patologii życia społecznego. Fakt niepełnosprawności wpływa znacząco na funkcjonowanie dzieci i młodzieży nią dotkniętych i sprawia, że są oni przez większość czasu po opieką bądź to rodziców, bądź przedszkola/szkoły, dlatego mają ograniczony dostęp do środków odurzających takich jak narkotyki, alkohol, papierosy. Nie znaczy to jednak, że nie stykają się w ogóle z tym problemem, wręcz przeciwnie – dotyczy on często ich najbliższego otoczenia. Jednocześnie kończąc edukację w naszej placówce narażeni są oni na wpływ tych lub innych niebezpiecznych zjawisk występujących w świecie, dlatego też w programie profilaktyki zawarte są także treści mówiące o tychże zjawiskach patologii życia społecznego.

1. Podstawa prawna

Podstawę prawną Programu wychowawczo – profilaktycznego Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu stanowią następujące dokumenty:

1. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1959 r.
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art.48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72.
3. Deklaracja Praw Dziecka z 1959 r.
4. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
5. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych.
6. Kodeks postępowania cywilnego.
7. Kodeks postępowania karnego z dnia 6 kwietnia 1997 r.
8. Ustawy i rozporządzenia:

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- Ustawa Prawo oświatowe z 14 grudnia 2016 r. (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 59).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97 poz. 674 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2002 r. nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2005 r. nr 179, poz. 1485; z późn. zm.).
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. 2005 nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007 r. nr 70 poz. 473; z późn. zm.).
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r. (Dz. U. 2008 r. nr 180 poz. 1108).
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55; z późn. zm.).
- Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2015 Nr 0; poz. 843 z późn. zm.).
- Rozporządzenie MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. nr 0, poz. 977 z późn. zm.).
- Rozporządzenie MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2014 r. nr 0, poz. 1170).
- Rozporządzenie MEN z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2010 nr 161, poz. 1080 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 199).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2016 nr 0 poz. 896)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015 nr 0 poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61, poz. 624 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2015 poz. 1113).

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 nr 0 poz.977 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 nr 0 poz.532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. 2017 nr 0 poz. 1578).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 nr 0; poz. 1591).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz. U. 2017 nr 0 poz. 1569).

8. Programy narodowe i krajowe:

- Narodowy Program Zdrowia (2016 – 2020)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii (2016 - 2020)
- Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2014-2020
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS (2017 – 2021)
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego (2017 – 2022)
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce (2014 – 2018)
- Rządowy program wspomagania w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” (Dz.U. z 2015r., poz. 972).

9. Statut Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu.

2. Założenia ogólne

2.1. Misja Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu

„Wieloprofilowe i zintegrowane działania edukacyjno-zdrowotne na rzecz dziecka niepełnosprawnego i jego rodziny w celu zwiększenia ich aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym”.

2.2. Struktura Zespołu Szkół

W skład Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu wchodzi:

- Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Krok za krokiem” w Zamościu,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu,
- Niepubliczne Gimnazjum Specjalne dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu,
- Niepubliczna Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy „Krok za krokiem” w Zamościu.

2.3. Priorytety Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu

Wychowanie obok nauczania jest jednym z dwóch podstawowych zadań szkoły. Ciągłe zmiany w otaczającym świecie są źródłem nowych wyzwań i stwarzają konieczność podejmowania coraz to nowych działań, często niekonwencjonalnych i wymagających kreatywności oraz współdziałania obu głównych środowisk wychowawczych: przedszkolnego/szkolnego i rodzinnego.

Zespół Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu jest placówką zapewniającą spójny, zintegrowany system oddziaływań edukacyjno-rehabilitacyjno-społecznych wobec wychowanka/ucznia z niepełnosprawnością i jego rodziny oparty

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

na metodzie Petö. W ramach funkcjonowania Zespołu Szkół obrano priorytety w zakresie wychowania i opieki.

2.3.1. Priorytety Zespołu Szkół w zakresie wychowania

- stwarzanie warunków do osiągnięcia ortofunkcji w każdej sferze rozwoju – możliwie wszechstronnego rozwoju wychowanków/uczniów w dostępnym im zakresie,
- dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowości wychowanka/ucznia oraz przygotowanie go do uczestnictwa w różnych formach życia społecznego, kształcenie kompetencji społecznych i zdolności adaptacyjnych,
- utrwalanie i poszerzanie zakresu posiadanej wiedzy, nabywanie nowych umiejętności umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie wychowanków/uczniów w każdej ze sfer rozwoju,
- współtworzenie z uczniami i rodzicami indywidualnego planu na życie.
- przygotowanie dzieci i młodzieży do autonomicznego i aktywnego dorosłego życia (na miarę ich możliwości rozwojowych)
- przygotowanie wychowanków/uczniów do uczestnictwa w życiu społecznym.

2.3.2. Priorytety Zespołu Szkół w zakresie opieki

Zapewnienie wychowankom/uczniom kompleksowej opieki w aspekcie:

- medycznym (lekarz rehabilitacji medycznej),
- fizjoterapeutycznym,
- psychologicznym,
- logopedycznym,
- pielęgnacyjnym,
- zaopatrzenia ortopedycznego, rehabilitacyjnego, edukacyjnego i pomocniczego oraz zgodnego z zasadami ergonomii stanowiska pracy,
- prawnym.

Podstawowe założenia PW-PS są spójne z celami i zadaniami Zespołu Szkół i wynikają z ustawy Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty i przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie oraz z założeń systemu Nauczania Kierowanego, podstawy programowej

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

nauczania przedszkolnego i podstaw programowych poszczególnych typów szkół. Uwzględniają one optymalne warunki rozwoju psychomotorycznego wychowanka/ucznia, zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Nadrzędną ideą Zespołu jest dobro wychowanka/ucznia

Szkolny zestaw programów nauczania oraz Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzą spójną całość i uwzględniają wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem całej szkoły.

3. Wizja absolwenta

Absolwent Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu:

- posiada umiejętność wykorzystywania swoich mocnych stron oraz pokonywania własnych słabości,
- jest przygotowany do dalszej nauki, rozwija swoje talenty,
- w miarę możliwości myśli samodzielnie, twórczo i krytycznie,
- potrafi dążyć do realizacji swoich planów i marzeń,
- ma świadomość potrzeby nieustannego rozwoju, wie że każdemu kreatywnemu działaniu powinien towarzyszyć wysiłek i jest gotów go podejmować,
- szanuje środowisko przyrodnicze,
- jest aktywny, dociekliwy, kreatywny, ambitny,
- ma pozytywny obraz samego siebie,
- ma świadomość własnej tożsamości,
- jest komunikatywny bez względu na sposób, w jaki porozumiewa się z otoczeniem,
- nie boi się wyrażać własnych opinii,
- dąży do rozwiązywania problemów,
- rozumie świat i nagromadzone w nim wartości,
- ma ukształtowaną postawę patriotyczną, poczucie tożsamości narodowej i przynależności państwowej,
- miłuje Ojczyznę w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka,
- ma ukształtowaną postawę moralną i obywatelską,
- jest tolerancyjny i otwarty wobec innych,
- aktywnie uczestniczy w życiu rodzinnym, życiu Zespołu Szkół i swojego oddziału,
- dba o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- w miarę swoich możliwości pomaga innym potrzebującym pomocy.

4. Główne cele Programu wychowawczo-profilaktycznego

4.1 Cele wychowawcze Programu wychowawczo-profilaktycznego Zespołu Szkół

- tworzenie w szkole środowiska sprzyjającego rozwojowi osobowemu w wymiarze psychicznym, fizycznym, intelektualnym, moralnym, etycznym, duchowym, estetycznym i społecznym,
- tworzenie warunków do osiągania przez wychowanków/uczniów ortofunkcji we wszystkich sferach rozwoju,
- stwarzanie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu,
- kształtowanie motywacji i umiejętności komunikowania się z drugą osobą, przekazywania swoich potrzeb, stanów emocjonalnych, wyrażania swoich autonomicznych opinii i sądów, w tym z wykorzystaniem AAC,
- kształtowanie potrzeby dążenia do dobra w wymiarze indywidualnym i społecznym, umiejętnego godzenia dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialności za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolności własnej z wolnością innych,
- kształtowanie postaw poszukiwania, odkrywania i dążenia na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia życiowych celów i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,
- kształtowanie adekwatnej samooceny, w tym właściwej percepcji własnych uzdolnień, możliwości i ograniczeń,
- kształtowanie poczucia własnej wartości i poczucia wiary we własne możliwości,
- kształtowanie umiejętności identyfikowania emocji własnych i innych osób oraz wyrażania ich w akceptowany społecznie sposób,
- kształtowanie motywacji wewnętrznej, jako postawy sprzyjającej realizowaniu zamierzonych celów,
- kształtowanie postawy wytrwałości, sumienności, pracowitości, aktywności,
- przygotowanie do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości w duchu prawdy, dobra i piękna,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- ukazywanie wychowankom/uczniom konieczności doskonalenia samego siebie,
- kształtowanie poczucia przynależności społecznej do rodziny, grupy rówieśniczej, wspólnoty narodowej oraz kształtowanie postawy patriotycznej,
- przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie,
- zintegrowane działania mające na celu współtworzenie z rodzicami i wychowankami/uczniami indywidualnego planu na życie,
- kształtowanie postawy szacunku wobec dobra wspólnego, jako podstawy życia społecznego,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania swoich obowiązków wobec najbliższego otoczenia, rodziny, przedszkola/szkoły,
- ukazywanie sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w różnych sytuacjach społecznych: w grupie rówieśniczej, w przedszkolu /szkole, w rodzinie, w społeczności lokalnej,
- kształtowanie umiejętności wyrażania opinii i wartościowania zjawisk społecznych,
- kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, współdziałania i współtworzenia w przedszkolu/szkole wspólnoty wychowawców z wychowankami,
- uczenie szacunku dla siebie i innych,
- kształtowanie i rozwijanie postawy tolerancji w stosunku do osób innych ras, narodowości, osób z niepełnosprawnością,
- uświadamianie życiowej użyteczności edukacji (transfer),
- kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- uświadamianie obecności zagrożeń cywilizacyjnych oraz wskazywanie sposobów obrony przed nimi,
- stwarzanie warunków do nawiązania konstruktywnej współpracy ze środowiskiem rodzinnym,
- prowadzenie działalności wychowawczej mającej na celu ukształtowanie osób zdrowych seksualnie w takim stopniu, na jaki pozwala ich poziom sprawności intelektualnej,

Rezultatem podjętych przez Zespół Szkół działań ma być tak ukształtowany człowiek, który uzyskał maksymalny poziom swoich możliwości w zakresie rozwoju: umysłowego, społeczno-moralnego, kulturalnego, zdrowotno-fizycznego i zdolny jest do pełnienia różnych ról społecznych oraz autonomicznego (na miarę swych możliwości rozwojowych) i aktywnego życia w warunkach szybko zmieniającego się świata.

4.2 Cele z zakresu profilaktyki Programu wychowawczo-profilaktycznego Zespołu Szkół

- budowanie (zarówno w przedszkolu/szkole jak i w rodzinie) klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji,
- promowanie postawy zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- kształtowanie postaw i wpajanie wiadomości dotyczących zasad bezpieczeństwa oraz zapoznanie z metodami postępowania w sytuacji zagrożenia,
- wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości, w tym postaw akceptacji i radzenia sobie z własną niepełnosprawnością oraz adekwatnej samooceny,
- wspomaganie rozwoju społecznego wychowanka/ucznia i wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym,
- udzielanie wsparcia rodzinom dzieci z niepełnosprawnością (np. profilaktyka życia rodziny, profilaktyka chorób kręgosłupa, profilaktyka problemów emocjonalnych),
- profilaktyka niepowodzeń szkolnych.

Powyższe cele będą realizowane poprzez następujące strategie:

- a) Informacyjne – ich celem jest dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów.
- b) Edukacyjne – pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności budowania kontaktów z innymi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się presji grupy); zmierza do ukształtowania

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

człowieka posiadającego własne zdanie, preferującego zdrowy styl życia, akceptującego swoją tożsamość, człowieka świadomego swojego miejsca w społeczeństwie i możliwości bycia w nim aktywnym.

c) Alternatywne – polegające na pomocy w zaspokojeniu potrzeb sukcesu, satysfakcji, przynależności poprzez działalność pozytywną, która stanowi alternatywę dla zachowań ryzykownych, polega na kształtowaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz bogatej oferty propozycji spędzenia czasu wolnego.

d) Interwencyjne – celem tych działań jest pomoc osobie mającej trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu jej problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia.

e) Zmian środowiskowych – działania w tym zakresie ukierunkowane są na identyfikację i zmianę tych czynników środowiska społecznego i fizycznego które sprzyjają zachowaniom problemowym. Mogą one obejmować np. modyfikacje środowiska, miejsca przebywania, zmianę postaw społecznych.

f) Zmian przepisów – jest realizowana poprzez wprowadzane regulaminy, procedury oraz indywidualne kontrakty, dostarcza informacji na temat konsekwencji oraz możliwości dalszej pomocy dla uczniów przejawiających dysfunkcjonalne zachowania.

5. Szczegółowe treści i zadania wychowawcze i profilaktyczne

Wspieranie wychowanka/ucznia w rozwoju zwiększa szansę na prawidłowe realizowanie przez niego zadań rozwojowych, co w efekcie umożliwia mu konsekwentne zbliżanie się do osiągnięcia optymalnej dojrzałości w czterech obszarach: fizycznym, psychicznym, społecznym i aksjologicznym.⁶ W ramach powyższych obszarów zostały określone cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne.

⁶ Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 roku, §2.1. (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249)

5.1. Zadania wychowawcze Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu

Cel	Zadania Zespołu Szkół	Formy realizacji
Rozwój emocjonalny	• Poznawanie i adekwatne nazywanie stanów emocjonalnych własnych i innych osób, • Uczenie się sposobów akceptowanego społecznie wyrażania emocji i umiejętności radzenia sobie w trudnych dla wychowanka/ucznia sytuacjach, • Kształtowanie i doskonalenie zdolności empatii, • Kształtowanie umiejętności dzielenia się swoimi odczuciami, wrażeniami, • Kształtowanie umiejętności dostrzegania związków przyczynowo – skutkowych między emocjami a sytuacją, kształtowanie umiejętności nawiązywania pozytywnych kontaktów z rówieśnikami i osobami dorosłymi, • Kształtowanie adekwatnego obrazu własnej osoby (ze szczególnym uwzględnieniem cech specyficznych wynikających z niepełnosprawności),	• Programy profilaktyczne, • Diagnoza zaburzeń emocjonalnych, indywidualne i grupowe zajęcia z psychologiem, instruktaż dla rodziców w przypadku występowania u wychowanka/ucznia problemów o charakterze emocjonalnym, • Realizacja treści programowych związanych z rozwojem emocjonalnym, • Udział w wydarzeniach kulturalnych w przedszkolu/szkole oraz środowisku lokalnym
Rozwój poznawczy	• Budzenie ciekawości poznawczej, otwartości na nowe doświadczenia, • Kształtowanie umiejętności samodzielnego poszukiwania informacji, • Rozwijanie umiejętności myślenia, • Kształtowanie i doskonalenie metod, technik uczenia się i przyswajanie informacji, • Kształtowanie umiejętności	• Indywidualna i grupowa praca z wychowankiem/ucznikiem, • Zajęcia AAC, • Zajęcia rewalidacyjne, • Zajęcia logopedyczne, • Stosowanie metod aktywizujących i rozwijających myślenie

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

	wykorzystywanie zdobytej wiedzy w życiu codziennym (transfer), • Nauka umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych, • Pomoc w odkrywaniu własnych predyspozycji, talentów, możliwości i zainteresowań, • Kształtowanie motywacji wewnętrznej, jako postawy sprzyjającej realizowaniu zamierzonych celów, • Kształtowanie umiejętności logicznego, precyzyjnego wypowiadania się i wyrażania autonomicznych opinii i sądów (w tym za pomocą AAC), • Kształtowanie takich cech, jak wytrwałość, sumienność, pracowitość, • Kształtowanie umiejętności aktywnego działania, współpracy z grupą, poszukiwania rozwiązań problemowych,	w czasie zajęć, udział wychowanków/uczniów w zajęciach kół zainteresowań, konkursy przedmiotowe, artystyczne, • Zajęcia w bibliotece i świetlicy szkolnej, wycieczki, uroczystości szkolne, • Realizacja treści programowych zgodnych z podstawą programową na poszczególnych etapach kształcenia,
Rozwój społeczny	• Rozwijanie umiejętności funkcjonowania w grupie, • Kształtowanie znajomości praw i obowiązków wychowanka/ucznia i wdrażanie do ich przestrzegania, • Kształtowanie postawy szacunku wobec siebie i drugiego człowieka, • Rozwijanie postawy poszanowania własności oraz dobra wspólnego, • Kształtowanie umiejętności dostrzegania potrzeb własnych i innych ludzi,	• Przydzielanie funkcji klasowych i szkolnych, • Opracowanie i wdrożenie w życie kontraktu, • Wycieczki, imprezy, uroczystości przedszkolne/szkolne, • Spotkania z przedstawicielami innych zawodów, • Lekcje wychowawcze,

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

	• Kształtowanie poczucia przynależności społecznej do rodziny, grupy rówieśniczej, wspólnoty narodowej, europejskiej, • Kształtowanie postawy poszanowania historii oraz kultury kraju i regionu, • Nabywanie kompetencji obywatelskich, poszanowanie symboli i tradycji narodowych, • Wprowadzenie w życie kulturalne szkoły wspólnoty lokalnej, • Kształtowanie znajomości zasad kulturalnego zachowania się i wdrażanie do ich przestrzegania, • Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za swoje czyny i zachowania oraz postawy samostereowności, • Kształtowanie i doskonalenie umiejętności komunikowania się z innymi ludźmi (także z wykorzystaniem AAC), • Kształtowanie i rozwijanie postawy tolerancji w stosunku do osób innych ras, narodowości, osób z niepełnosprawnością, • Rozwijanie i doskonalenie zdolności aktywnego uczestnictwa wychowanka/ucznia w życiu społecznym.	• Zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem, • Realizacja treści programowych
Rozwój fizyczny i zdrowotny	• Dążenie do osiągania ortofunkcji we wszystkich sferach rozwoju, • Kształtowanie sprawności fizycznej w celu osiągnięcia maksymalnego poziomu umiejętności dziecka, z uwzględnieniem jego specyficznych indywidualnych zaburzeń i możliwości, • Kształtowanie postawy zrozumienia i współpracy podczas procesu usprawniania, • Kształtowanie nawyków związanych	• Zajęcia ruchowe indywidualne i grupowe, • Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, • Realizacja treści programowych, • Konkursy plastyczne dotyczące higieny, ekologii, zdrowego stylu życia,

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

	z optymalnym dla wychowanków/ uczniów wykonywaniem czynności ruchowych- dążenie do osiągnięcia ortofunkcji, • Rozwijanie umiejętności dbałości o higienę ciała i stroju, • Kształtowanie umiejętności dbałości o prawidłowe odżywianie się i o higienę spożywania posiłków, • Rozwijanie i doskonalenie umiejętności dbałości o higienę pracy umysłowej, • Kształtowanie umiejętności aktywnego i konstruktywnego spędzania wolnego czasu, • Tworzenie warunków do uprawiania przez wychowanków/uczniów różnych dyscyplin sportu, • Zapoznanie z substancjami szkodliwymi dla zdrowia i poznanie skutków ich działania, • Rozwijanie znajomości zagrożeń cywilizacyjnych i wskazanie możliwych sposobów radzenia sobie z nimi, • Kształtowanie umiejętności świadomego troszczenia się o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych osób, • Tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.	• Akcje, np. Sprzątanie świata, • Zajęcia sportowe, zawody sportowe, obozy sportowe, treningi
Rozwój psychoseksualny	• Kształtowanie tożsamości płciowej (świadomości płci, identyfikacja płciowa, role płciowe), • Kształtowanie świadomości ciała dziewczynki/kobiety i chłopca/mężczyzny	• Zajęcia indywidualne i grupowe, • Zajęcia rewalidacyjne, • Lekcje WDŻ, • Lekcje wychowawcze,

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

	z uwzględnieniem narządów płciowych zewnętrznych i wewnętrznych, • Zapoznavanie ze zmianami zachodzącymi w organizmie dziewcząt i chłopców oraz problemami pojawiającymi się w okresie dojrzewania, • Wdrażanie do szczególnej dbałości o higienę ciała w okresie dojrzewania, • Kształtowanie umiejętności przestrzegania granic własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunku do swojego ciała i ciała innej osoby, • Przekazywania wiedzy na temat wykorzystywania seksualnego oraz sposobów reagowania w sytuacji zagrożenia. Gdzie i jak szukać pomocy? • Przekazywanie wiedzy na temat tego, czym są potrzeby seksualne: podniecenie seksualne, masturbacja, necking, petting, współżycie seksualne, • Kształtowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego i bezpiecznego seksu. Zapoznanie z metodami antykoncepcji, • Kształtowanie wiedzy na temat społecznie akceptowanych sposobów zaspokajania potrzeby seksualnej, • Przekazywanie wiedzy na temat różnych relacji międzyludzkich oraz różnic w okazywaniu uczuć (przyjaźń, zakochanie, miłość) do rodziców, rodzeństwa, kobiety, mężczyzny. Miłość nieodwzajemniona. • Kształtowanie umiejętności budowania prawidłowych relacji oraz sposobów rozwiązywania problemów interpersonalnych. Różnice między dobrym i złym	• Spotkania ze specjalistami z zakresu edukacji seksualnej, • Realizacja treści programowych zgodnych z podstawą programową na poszczególnych etapach kształcenia
--	--	--

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

	związkiem, • Wdrażanie wiedzy na temat zawierania związków małżeńskich, (kto może zawrzeć związek małżeński – akty prawne), praw i obowiązków małżonków oraz możliwości i ograniczeń we wspólnym życiu, • Kształtowanie wiedzy na temat zapłodnienia, przebiegu ciąży i porodu, • Kształtowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego rodzicielstwa. Czy każdy może być rodzicem? • Przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń oraz profilaktyka np. : pornografia, prostytutka, pedofilia, infekcje przenoszone drogą płciową, uzależnienia, • Przekazywanie wiedzy na temat orientacji psychoseksualnej. Kształtowanie postawy tolerancji wobec mniejszości seksualnych.	
--	--	--

5.2. Zadania profilaktyczne Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu na poszczególnych etapach kształcenia.

5.2.1. Zadania dla przedszkola.

Cele ogólne	Zadania
Promowanie zdrowego stylu życia	• kształtowanie czynności samoobsługowych i nawyków higienicznych, • zapewnianie warunków do codziennej aktywności ruchowej dziecka odpowiadającej jego potrzebom i możliwościom psychofizycznym, • zachęcanie do uczestnictwa w zabawach i grach sportowych, zawodach sportowych, • promowanie spędzania wolnego czasu w aktywny sposób, • promowanie zasad prawidłowego żywienia i stosowanie ich w praktyce, • promowanie postaw proekologicznych.
Zapobieganie zagrożeniom	• Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych, • Wdrażanie zasad bhp (podczas zajęć, korzystania z różnorodnych urządzeń technicznych i sprzętu, zasad bezpieczeństwa podczas siedzenia, przemieszczania się, zabaw grupowych), • Kształtowanie umiejętności właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia, wskazywanie możliwości szukania pomocy w trudnych sytuacjach u odpowiednich osób, uczenie umiejętności proszenia o taką pomoc, • Wpajanie wiedzy oraz kształtowanie właściwych wzorców zachowań dotyczących zakazu samodzielnego zażywania leków oraz bezpiecznego stosowania środków chemicznych (np. środków czystości), • ukazywanie zagrożeń płynących ze świata roślin oraz zwierząt, kształtowanie umiejętności unikania ich, kształtowanie umiejętności samodzielnego i bezpiecznego organizowania sobie czasu wolnego w przedszkolu, w domu oraz rozeznania, gdzie można się bezpiecznie bawić a gdzie nie.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości	• tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem, • budowanie systemu wartości ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania umiejętności różnicowania dobra i zła, • kształtowanie podmiotowości i adekwatnej samooceny, • kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do efektywnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek,
Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym	• kształtowanie umiejętności komunikowania swoich potrzeb, opinii, poglądów, także z wykorzystaniem AAC, • rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, niezbędnych do utrzymania poprawnych relacji z dziećmi i dorosłymi, • stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych, • wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie umiejętności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji, • uczenie samodzielnego radzenia sobie w różnorodnych sytuacjach życiowych i kształtowanie umiejętności przewidywania skutków swoich zachowań.
Udzielanie wsparcia rodzinom dzieci z niepełnosprawnością	• rozpoznawanie i diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego wychowanka, • organizowanie pomocy w ramach rozpoznanych problemów (np. pomoc psychologiczna, pedagogiczna, instruktaż i pomoc fizjoterapeutyczna), • udzielanie pomocy psychologicznej w przypadku sytuacji kryzysowych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

5.2.2. Zadania dla I etapu edukacyjnego:

	Zadania
Promowanie zdrowego stylu życia	• kształcenie nawyku codziennego wykonywania ćwiczeń ruchowych, • kształcenie nawyku dbania o prawidłową postawę podczas siedzenia, stania, przemieszczania się, • kształtowanie czynności samoobsługowych i nawyków higienicznych, • promowanie zasad prawidłowego żywienia i stosowania ich w praktyce, • promowanie spędzania wolnego czasu w aktywny sposób, • promowanie postaw proekologicznych.
Zapobieganie Zagrożeniom	• wpajanie uczniom zasad bezpieczeństwa i higieny oraz wdrażanie do dbałości o bezpieczeństwo swoje i innych, • wdrażanie zasad BHP podczas korzystania ze sprzętu, narzędzi i urządzeń technicznych, • dostarczanie informacji na temat sposobów unikania potencjalnie niebezpiecznych przedmiotów, substancji i osób, • kształtowanie właściwej postawy dotyczącej zakazu samodzielnego zażywania leków i stosowania środków chemicznych (np. środków czystości), • wdrażanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i korzystania ze środków komunikacji, • przypominanie o konieczności informowania dorosłych o wszystkim, co zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci, • wskazywanie możliwości szukania pomocy w trudnych sytuacjach u odpowiednich osób, uczenie umiejętności proszenia o taką pomoc, • kształtowanie umiejętności identyfikacji sytuacji w której należy wezwać pomoc służb ratowniczych i/lub policji oraz nauka korzystania z numerów telefonów alarmowych, • popularyzowanie wiedzy o szkodliwości środków odurzających, • ukazywanie korzyści i niebezpieczeństw wynikających z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości	• tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem, • kształtowanie postawy akceptacji i rozumienia faktu, że każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną i wartościową, • kształtowanie odporności emocjonalnej ucznia i umiejętności efektywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • kształtowanie adekwatnej oceny własnych możliwości i ograniczeń, • kształtowanie postawy samodzielności, samostereowności i autonomii, stwarzanie warunków do rozwijania zdolności i zainteresowań.
Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym	• Stwarzanie warunków do nawiązywania więzi z rówieśnikami i kształtowanie chęci pomocy młodszym i słabszym, • kształtowanie rozumienia i przestrzegania zasad współżycia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem reguł dobrego wychowania, • kształtowanie umiejętności i motywacji do komunikowania swoich potrzeb, opinii, poglądów, także z wykorzystaniem AAC.
Udzielanie wsparcia rodzinom uczniów z niepełnosprawnością	• rozpoznawanie i diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego wychowanka/ucznia, • organizowanie pomocy w ramach rozpoznanych problemów (np. pomoc psychologiczna, pedagogiczna, instruktaż i pomoc fizjoterapeutyczna), • udzielanie pomocy psychologicznej w przypadku sytuacji kryzysowych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym	• stwarzanie przyjaznej atmosfery w szkole i klasie, • dostosowanie wymagań, form i metod pracy do możliwości psychofizycznych uczniów, • zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wspomagających rozwój psychofizyczny ucznia, • stwarzanie uczniom możliwości osiągania sukcesów na miarę jego możliwości i rekompensowania słabych stron na innych płaszczyznach życia społecznego, kulturalnego czy w sporcie, • kształtowanie odpowiednich postaw wobec obowiązków szkolnych, • motywowanie uczniów do nauki szkolnej i świadomego zaangażowania się w wypełnianie obowiązków uczniowskich.
---	--

5.2.3. Zadania dla II etapu edukacyjnego.

Cele ogólne	Zadania
Promowanie zdrowego stylu życia	• kształcenie nawyku codziennego wykonywania ćwiczeń ruchowych i aktywności ruchowej dostosowanej do możliwości ucznia, • kształcenie nawyku dbania o prawidłową postawę podczas siedzenia, stania, przemieszczania się, • kształtowanie maksymalnej samodzielności w zakresie czynności samoobsługowych, • kształtowanie nawyków higienicznych, • promowanie zasad prawidłowego żywienia i stosowania ich w praktyce, • popularyzowanie podstawowych zasad ochrony narządów wzroku i słuchu, • wdrażanie do samodzielnego organizowania sobie czasu wolnego w aktywny sposób, • promowanie postaw proekologicznych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Zapobieganie zagrożeniom	• popularyzowanie wiedzy na temat zachowań i sytuacji, które mogą zagrażać zdrowiu i życiu człowieka (np. pożar, wypadek drogowy, kąpiel w niedozwolonych miejscach), popularyzowanie wiedzy na temat zasad udzielania pierwszej pomocy w niektórych urazach (stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia, złamania, ukąszenia, użądlenia), • popularyzowanie wiedzy na temat podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w domu, w tym posługiwania się urządzeniami elektrycznymi, korzystania z gazu, wody, • popularyzowanie wiedzy na temat bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym (uczeń jako pieszy, pasażer, rowerzysta, osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku inwalidzkim), • popularyzowanie wiedzy na temat zasad bezpiecznego zachowania się nad wodą, w górach, wiedzy na temat sposobów ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem. • przekazywanie wiedzy na temat uzależnień i ukazywanie ich zdrowotnych, społecznych i moralnych następstw oraz informowanie o możliwościach pomocy osobom uzależnionym, • ukazywanie korzyści i niebezpieczeństw wynikających z korzystania z Internetu,
Wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości	• tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem, • kształtowanie adekwatnej samooceny, • kształtowanie postawy samodzielności, samostereowności i autonomii, rozwijanie umiejętności ponoszenia osobistej odpowiedzialności za swoje czyny, decyzje, • kształtowanie maksymalnej samodzielności w zaspokajaniu własnych potrzeb życiowych, • kształtowanie odporności emocjonalnej i umiejętności konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • stwarzanie warunków do rozwoju zdolności i zainteresowań.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym	• stwarzanie możliwości uczestniczenia w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, przy znajomości i przestrzeganiu ogólnie przyjętych norm współżycia, zachowując prawo do swojej inności, • uczenie zaradności w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności, • kształtowanie umiejętności i motywacji do porozumiewania się z otoczeniem w najpełniejszy sposób, werbalnie lub pozawerbalnie (z użyciem AAC). • ukazywanie problemów związanych z presją rówieśniczą i wskazywanie sposobów przeciwstawiania się jej, • uczenie umiejętności odróżniania zachowań i postaw uległych, agresywnych od asertywnych, • uczenie asertywności, kształtowanie postaw asertywnych oraz uświadamianie korzyści płynących z zachowań asertywnych, • tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczanie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami, • wskazywanie wartości zachowań o charakterze prospołecznym i tworzenie sytuacji będących wyjściem do pojawienia się tego typu zachowań, • umożliwianie uczniowi udziału w różnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych w roli odbiorcy i twórcy kultury, uczenie przy tym wyrażania swoich przeżyć i emocji.
Udzielanie wsparcia rodzinom uczniów z niepełnosprawnością	• rozpoznawanie i diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego wychowanka, • organizowanie pomocy w ramach rozpoznanych problemów (np. pomoc psychologiczna i pedagogiczna, instruktaż i pomoc fizjoterapeutyczna, inne), • podnoszenie wiedzy i kompetencji rodziców poprzez organizowanie szkoleń, pogadanek, rozmów, udzielanie instruktażu, • udzielanie pomocy psychologicznej w przypadku sytuacji kryzysowych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym	• stwarzanie przyjaznej atmosfery w szkole i klasie, • dostosowanie wymagań, form i metod pracy do możliwości psychofizycznych uczniów, • zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wspomagających rozwój psychofizyczny ucznia, • stwarzanie uczniom możliwości osiągnięcia sukcesów na miarę jego możliwości i rekompensowania słabych stron na innych płaszczyznach życia społecznego, kulturalnego czy w sporcie, • kształtowanie odpowiednich postaw wobec obowiązków szkolnych, • motywowanie uczniów do nauki szkolnej i świadomego zaangażowania się w wypełnianie obowiązków uczniowskich, • zapoznavanie uczniów z zasadami efektywnego uczenia się.
---	--

5.2.4. Zadania dla gimnazjum.

Cele ogólne	Zadania
Promowanie zdrowego stylu życia	• wdrażanie nawyku aktywności ruchowej i kształtowania umiejętności samodzielnego organizowania aktywnego wypoczynku i rekreacji, • wdrażanie nawyków higieny osobistej i dbałości o estetyczny wygląd, • wdrażanie zasad zdrowego odżywiania i stosowanie ich w praktyce, • utrwalanie wiedzy o rozwoju człowieka ze szczególnym uwzględnieniem aspektu seksualności, • promowanie postaw proekologicznych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Zapobieganie zagrożeniom	• poznawanie specyfiki oddziaływania substancji psychoaktywnych na fizjologię i psychikę człowieka, • wskazywanie na związek między używaniem substancji psychoaktywnych a innymi problemami pojawiającymi się w życiu młodego człowieka, • kształtowanie przekonania, że uczestniczenie w działaniach organizowanych przez szkołę i sponsorowanych przez nią (np. zawody sportowe, spotkania towarzyskie, imprezy rekreacyjno - rozrywkowe) sprzyja zachowaniu wolności od środków odurzających, • ukazywanie korzyści i niebezpieczeństw wynikających z wykorzystania Internetu oraz nauka właściwych zachowań w ramach kontaktów w Sieci.
Wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości	• tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem, • rozwijanie autonomii ucznia i dążenie do uzyskania przez niego maksymalnego stopnia niezależności, • wdrażanie uczniów do podejmowania odpowiedzialności za własne czyny, • rozwijanie poczucia własnej wartości i akceptacji pozytywnych aspektów własnego dojrzewania i rozwoju, • wskazywanie sposobów radzenia sobie z przeżywanymi lękami i trudnościami osobistymi, • kształtowanie umiejętności rozumienia własnych uczuć i uczuć innych ludzi, • pomoc w rozwoju pozytywnego, realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności, • stworzenie warunków do rozwijania zdolności i zainteresowań uczniów.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym	• uczenie zasad współżycia społecznego (w szczególności pomoc sąsiedzka i inne zachowania prospołeczne, poszanowanie godności osobistej drugiego człowieka, uprzejmość i życzliwość), • stwarzanie możliwości uczestniczenia w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, przy znajomości i przestrzeganiu ogólnie przyjętych norm współżycia, • tworzenie sytuacji wychowawczych umożliwiających doświadczanie relacji społecznych, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, • wzmacnianie pozytywnych przeżyć związanych z pełnionymi rolami, • włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie życia domowego i szkolnego, • tworzenie sytuacji sprzyjających poznawaniu otoczenia, w którym przebywa uczeń, instytucji i obiektów, z których będzie w przyszłości korzystał, • uczenie zaradności w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności, • utrwalanie nawykowego stosowania form grzecznościowych, • uczenie umiejętności odróżniania zachowań i postaw uległych, agresywnych od asertywnych, • uczenie asertywności, kształtowanie postaw asertywnych oraz wskazywanie korzyści płynących z takich zachowań, • nauka radzenia sobie z przejawami agresji, nietolerancji, • poznawanie prawa i konsekwencji jego łamania, • kształtowanie umiejętności i motywacji do porozumiewania się z otoczeniem w najpełniejszy sposób, werbalnie lub pozawerbalnie, • wdrażanie do samodzielnego wykonywania czynności związanych z samoobsługą, budzenie chęci pomocy innym.
---	--

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Udzielanie wsparcia rodzinom uczniów z niepełnosprawnością	• rozpoznawanie i diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego wychowanka, • organizowanie pomocy w ramach rozpoznanych problemów (np. pomoc psychologiczna i pedagogiczna, instruktaż i pomoc fizjoterapeutyczna, inne), • podnoszenie wiedzy i kompetencji rodziców poprzez organizowanie szkoleń, pogadań, rozmów, udzielanie instruktażu, • udzielanie pomocy psychologicznej w przypadku sytuacji kryzysowych, • nawiązanie współpracy z rodzicami w ramach planowania przyszłości uczniów.
Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym	• stwarzanie przyjaznej atmosfery w szkole i klasie, • dostosowanie wymagań, form i metod pracy do możliwości psychofizycznych uczniów, • zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wspomagających rozwój psychofizyczny ucznia, • stwarzanie uczniom możliwości osiągania sukcesów na miarę jego możliwości i rekompensowania słabych stron na innych płaszczyznach życia społecznego, kulturalnego czy w sporcie, • kształtowanie odpowiednich postaw wobec obowiązków szkolnych, • motywowanie uczniów do nauki szkolnej i świadomego zaangażowania się w wypełnianie obowiązków uczniowskich, • zapoznavanie uczniów z zasadami efektywnego uczenia się, • uatrakcyjnienie zajęć poprzez wprowadzanie nowych form i metod pracy, w tym metod aktywizujących.

5.2.5. Zadania dla szkoły przysposabiającej do pracy.

Cele ogólne	Zadania
Promowanie zdrowego stylu życia	• wdrażanie nawyku aktywności ruchowej i kształtowania umiejętności samodzielnego organizowania aktywnego wypoczynku i rekreacji, • wdrażanie nawyków higieny osobistej i dbałości o estetyczny wygląd, • wdrażanie zasad zdrowego odżywiania i stosowanie ich w praktyce, • utrwalanie wiedzy o rozwoju człowieka ze szczególnym uwzględnieniem aspektu seksualności, • promowanie postaw proekologicznych.
Zapobieganie zagrożeniom	• wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią, • ukazanie negatywnych skutków nadmiernego korzystania ze środków multimedialnych, • uświadomienie zagrożeń cywilizacyjnych dla środowiska naturalnego i zdrowia człowieka - zajęcia o treściach proekologicznych, • poszerzanie i utrwalanie wiadomości na temat uzależnień i ich skutków oraz możliwości pomocy osobom uzależnionym, • kształtowanie postaw asertywnych w odniesieniu do substancji psychoaktywnych.

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

Wspomaganie rozwoju prawidłowej osobowości	• tworzenie warunków niezbędnych do zapewnienia uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego nauczyciela z uczniem, • kształtowanie poczucia własnej wartości oraz pozytywnej samooceny, • kształtowanie umiejętności rozumienia swoich i cudzych uczuć, • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • stwarzanie możliwości do rozwoju zdolności i zainteresowań uczniów.
Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym	• tworzenie sytuacji sprzyjających poznawaniu otoczenia, w którym przebywa uczeń, instytucji i obiektów, z których będzie w przyszłości korzystał, • uczenie zasad współżycia społecznego (w szczególności pomoc sąsiedzka i inne zachowania prospołeczne, poszanowanie godności osobistej drugiego człowieka, uprzejmość i życzliwość), • stwarzanie możliwości uczestniczenia w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, przy znajomości i przestrzeganiu ogólnie przyjętych norm współżycia, • stwarzanie sytuacji umożliwiających podejmowanie różnych ról społecznych i nauka właściwych wzorców zachowania w różnych sytuacjach społecznych, • wyrabianie umiejętności kulturalnego zachowania się (w tym utrwalanie nawykowego stosowania form grzecznościowych) oraz prowadzenia rozmowy, przestrzeganie kultury słowa, • uczenie umiejętności kierowania swoim postępowaniem, rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i budzenie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje, • wzmocnienie więzi między uczniami w klasie, w szkole, • uczenie zaradności w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności, • nauka maksymalnej samodzielności w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych,

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

	- kształtowanie umiejętności i motywacji do porozumiewania się z otoczeniem w najpełniejszy sposób, werbalnie lub pozawerbalnie, - wdrażanie uczniów do radzenia sobie z przejawami agresji, nietolerancji w życiu codziennym.
Udzielanie wsparcia rodzinom uczniów z niepełnosprawnością	- rozpoznawanie i diagnozowanie problemów środowiska rodzinnego wychowanka, - organizowanie pomocy w ramach rozpoznanych problemów (np. pomoc psychologiczna i pedagogiczna, instruktaż i pomoc fizjoterapeutyczna, inne), - podnoszenie wiedzy i kompetencji rodziców poprzez organizowanie szkoleń, pogadanek, rozmów, udzielanie instruktażu, - udzielanie pomocy psychologicznej w przypadku sytuacji kryzysowych, - nawiązanie współpracy w zakresie planowania przyszłości uczniów po ukończeniu szkoły.
Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym	- stwarzanie przyjaznej atmosfery w szkole i klasie, - dostosowanie wymagań, form i metod pracy do możliwości psychofizycznych uczniów, - zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach wspomagających rozwój psychofizyczny ucznia, - stwarzanie uczniom możliwości osiągania sukcesów na miarę jego możliwości i rekompensowania słabych stron na innych płaszczyznach życia społecznego, kulturalnego czy w sporcie, - kształtowanie odpowiednich postaw wobec obowiązków szkolnych, - motywowanie uczniów do nauki szkolnej i świadomego zaangażowania się w wypełnianie obowiązków uczniowskich, - zapoznajanie uczniów z zasadami efektywnego uczenia się, uatrakcyjnienie zajęć poprzez wprowadzanie nowych form i metod pracy, w tym metod aktywizujących.

6. Realizatorzy programu i ich zadania.

- Dyrektor.
- Lekarz rehabilitacji medycznej.
- Koordynator Nauczania Kierowanego.
- Przedstawiciele organu prowadzącego i nadzorującego.
- Wychowawcy/liderzy, członkowie zespołów terapeutycznych, nauczyciele przedmiotów, wychowawcy świetlicy, biblioteki.
- Psycholog, logopeda.
- Pracownicy NZOZ Ośrodka Rehabilitacyjno-Terapeutycznego dla Dzieci Niepełnosprawnych w Zamościu.
- Opiekunowie organizacji szkolnych i pozaszkolnych.
- Rodzice.
- Opiekunowie kół zainteresowań i przedmiotowych.
- Przedstawiciele policji, sądu dla nieletnich, staży miejskiej, poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Cele i zadania nie są realizowane przez wszystkich wykonawców lecz podejmowane w miarę aktualnych potrzeb.

Dyrekcja szkoły:

- tworzy warunki dla wdrażania i upowszechniania kultury i świadomości prawnej wśród uczniów, członków zespołów terapeutycznych i innych pracowników szkoły oraz rodziców,
- podejmuje kroki związane z kontrolą i usuwaniem przyczyn wywołujących niepowodzenia szkolne i zaburzenia w zachowaniu uczniów,
- inspiruje organizacje różnych form wyrównywania i kompensacji tych niepowodzeń,
- zabezpiecza warunki bazowe i organizacyjne dla prowadzenia pracy szkoły w zakresie profilaktyki,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- współpracuje z instytucjami i organizacjami pozaszkolnymi, które w swej działalności podejmują problemy związane z ochroną młodzieży przed demoralizacją,
- czuwa nad prawidłową realizacją zadań szkoły w zakresie profilaktyki.

Koordynator Nauczania Kierowanego:

- nadzoruje pracę członków zespołów terapeutycznych i udziela pomocy merytorycznej w dostosowywaniu stanowisk pracy do indywidualnych potrzeb poszczególnych wychowanków/uczniów,
- udziela wsparcia rodzicom w zakresie dostosowania domu do indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzi szkolenia dla rodziców i pracowników szkoły na temat profilaktyki chorób kręgosłupa, zasad bhp oraz korzystania z urządzeń wspomagających podczas przewożenia i przenoszenia uczniów nie przemieszczających się samodzielnie.

Psycholog szkolny:

- realizuje programy wychowawczo- profilaktyczne,
- współdziała w diagnozowaniu potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli oraz w diagnozowaniu rzeczywistych problemów występujących na terenie szkoły (problemy dzieci i młodzieży przejawiające się w zachowaniu uczniów, problemy edukacyjne, wychowawcze, problemy zgłaszane przez rodziców).

Wychowawca /lider zespołu terapeutycznego, nauczyciele, członek zespołu terapeutycznego:

1. Sprawuje opiekę wychowawczą nad wychowankami/uczniami szkoły w szczególności tworzy warunki wspomagające ich wszechstronny rozwój i mające przygotować do życia w rodzinie i społeczeństwie.

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

2. Przyjmuje zasadę, że uczeń a nie program nauczania jest aktywnym podmiotem procesu kształcenia, a członkowie zespołu terapeutycznego efektywnie wspomagają jego uczenie się.
3. Przestrzega zasady indywidualizacji wymagań.
4. Wzmacnia pozytywnie nawet niewielkie postępy ucznia i nie wartościują negatywnie braku postępów wychowanka/ucznia.
5. Stwarza warunki niezbędne do zapewnienia komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego.
6. Dąży do nawiązania z dzieckiem relacji opartych na zaufaniu, szacunku i współpracy.
7. Dąży do poznania warunków życia i nauki swoich wychowanków.
8. Współpracuje z rodzicami/opiekunami wychowanka/ucznia w zakresie problematyki wychowawczo - profilaktycznej.
9. Tworzy warunki do osiągnięcia ortofunkcji w każdej sferze rozwoju – możliwie wszechstronnego rozwoju uczniów w dostępnym im zakresie, w tym m.in.:
 - Tworzy warunki do rozwijania niezależności w czynnościach samoobsługowych.
 - Kształtuje postawę dbałości o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną.
 - Dąży do kształcenia kompetencji społecznych, nabywania nowych umiejętności umożliwiających w miarę możliwości samodzielne, niezależne funkcjonowanie wychowanków/uczniów.
 - Umożliwia uczniom udział w aktualnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych oraz zapewnia możliwość korzystania z różnych form spędzania wolnego czasu – turystyka, krajoznawstwo, rekreacja, imprezy sportowe, kulturalne i inne.
 - Dąży do integracji w obrębie zespołu klasowego, zespołu szkół oraz środowiska lokalnego oraz rozbudza poczucie przynależności do społeczności lokalnej, regionu i kraju.
 - Dąży do kształtowania właściwych stosunków między wychowankami/uczniami, opartych na tolerancji i poszanowaniu godności osoby.
 - Dąży do ukazywania sensu praw i obowiązków, zasad i reguł, nakazów i zakazów obowiązujących w różnych sytuacjach społecznych.
 - Budzi chęć współpracy i pomocy innym.

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- Tworzy warunki do nabywania umiejętności komunikowania się, w tym z wykorzystaniem AAC.
- Dąży do utrwalania i poszerzania zakresu posiadanej wiedzy oraz uświadamia jej życiową użyteczność (transfer).
- Kształtuje umiejętność wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych.
- Zapewnia uczniom udział w różnych zajęciach rewalidacyjnych, rehabilitacyjnych, sportowych oraz kształtujących kreatywność.
- Dąży do rozwijania wrażliwości estetycznej, moralnej wychowanka/ucznia.
- Tworzy warunki do rozwijania uzdolnień, zainteresowań i kreatywności uczniów.
- Tworzy warunki umożliwiające uczniom dokonywanie adekwatnej samooceny własnych umiejętności, możliwości i ograniczeń.
- Dąży do adekwatnego oceniania możliwości i umiejętności wychowanków/uczniów w zakresie wszystkich sfer rozwoju (zgodnego z WO zamieszczonym w Statucie Zespołu Szkół).
- Kształtuje wiarę we własne siły oraz motywację wewnętrzną, jako postawy sprzyjające realizowaniu zamierzonych celów.
- Tworzy warunki do rozwijania samodzielności, obowiązkowości i podejmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie.

Ponadto wychowawca/lider:

- prowadzi diagnozę problemu,
- współpracuje z instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną dzieci i młodzieży przed demoralizacją,
- inicjuje podejmowanie na zebraniach rady pedagogicznej i spotkaniach z rodzicami tematyki psychologicznej, pedagogicznej i prawnej związanej z problemami rozwojowymi dzieci i młodzieży,
- czuwa nad rozwijaniem różnych form przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wśród uczniów,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- uczestnicząc w pracach zespołu terapeutycznego sporządza analizy stanu zagrożenia uczniów społecznym niedostosowaniem i przedstawia je na posiedzeniach rady pedagogicznej,
- koordynuje klasowy program profilaktyki,
- organizuje celowe spotkania z rodzicami,
- pozyskuje materiały i środki dydaktyczne do edukacji prozdrowotnej,
- prowadzi systematyczną identyfikację uczniów zagrożonych niepowodzeniami szkolnymi, demoralizacją lub zaburzeniami zachowania.

Świetlica szkolna:

- wspiera wychowawców/liderów klas w ich działaniach kontynuując pracę wychowawczo - profilaktyczną na zajęciach.

Biblioteka szkolna:

- wzbogaca i aktualizuje księgozbiór biblioteczny,
- rozpowszechnia literaturę tematyczną wśród nauczycieli, rodziców i wychowanków/uczniów.

Pracownicy administracji i obsługi:

- dbają o bezpieczne warunki uczniów w szkole i w jej otoczeniu,
- ściśle współpracują z dyrekcją szkoły i nauczycielami w realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych.

7. Współpraca z rodzicami

Zadaniem Zespołu Szkół jest podejmowanie współdziałania z rodzicami w ramach działań wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczych nad wychowankiem/ucznem. Rodzice są partnerami w tej pracy, jednocześnie mają pierwotne i największe prawo do wychowania i podejmowania decyzji dotyczących ich

**Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu**

dzieci. Szczegółowe zasady współpracy Zespołu Szkół z rodzicami wychowanków/uczniów reguluje odrębny dokument *Standardy współpracy z rodzicami*.

Efektywna współpraca szkoły ze środowiskiem rodzinnym powinna uwzględniać następujące aspekty:

- partnerstwo (współpraca oparta o równorzędne prawa i obowiązki dotyczące wszystkich stron współdziałających w procesie wychowawczym),
- systematyczny i wielostronny przepływ informacji,
- przyjęcie i realizowanie spójnych celów wychowawczo-profilaktycznych (obronie jednego kierunku działań, zarówno przez pracowników Zespołu Szkół, jak i rodziców).

**7.1. Zadania Zespołu Szkół w zakresie współpracy z rodzicami
(wspomaganie wychowawczo-profilaktycznej roli rodziny)**

- podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy psychologiczno-pedagogicznej rodziców oraz udzielania pomocy w problemach związanych z opieką, wychowaniem i profilaktyką,
- włączanie środowiska rodzinnego do ścisłego współdziałania w sprawach wychowania, profilaktyki, kształcenia, rehabilitacji, opieki nad wychowankiem/ucznem,
- działania mające na celu angażowanie rodziców w życie oddziału terapeutycznego i przedszkola/szkoły,
- systematyczny kontakt z rodzicami oraz przekazywanie rodzicom rzetelnych informacji dotyczących wychowanka/ucznia.

7.2. Zadania rodziców w zakresie współpracy z Zespołem Szkół

- dopełnienie czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do przedszkola/szkoły,
- zapewnienie regularnego uczęszczania wychowanka/ucznia do przedszkola/szkoły, pisemnego lub ustnego usprawiedliwiania nieobecności wychowanka/ucznia na zajęciach,
- zapewnienie niezbędnego wyposażenia dziecka do przedszkola/szkoły,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- dbanie o higienę osobistą wychowanka/ucznia,
- zapewnienie dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć,
- uczestniczenie w zebraniach organizowanych przez wychowawcę/lidera zespołu terapeutycznego i zebraniach szkolnych,
- kontakt na indywidualne wezwanie z: wychowawcą/liderem zespołu terapeutycznego, nauczycielami poszczególnych przedmiotów, psychologiem oraz dyrektorem,
- wspieranie i pomoc pracownikom Zespołu Szkół w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych, dotyczących wychowanka/ucznia,
- współpraca z zespołem terapeutycznym w realizacji i osiągnięciu wytyczonych dla wychowanka/ucznia celów w zakresie usprawniania ruchowego, samoobsługi i komunikacji,
- ponoszenie materialnej odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez wychowanka/ucznia,
- dopełnienie czynności związanych z dowozem dziecka do szkoły (współpraca z właściwym organem samorządu terytorialnego w zakresie rezerwacji środków finansowych na dowóz dziecka w danym roku szkolnym),
- uczestniczenie i pomoc w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych,
- uczestniczenie w badaniach ankietowych, sondażach, wywiadach.

7.3. Formy współpracy:

- zebrania rodziców (w ramach oddziału, ogólnoszkolne),
- indywidualne spotkania, kontakty telefoniczne, konsultacje, wymiana informacji w zeszycie do korespondencji,
- dni otwarte dla rodziców,
- wizyty patronażowe w domu wychowanka/ucznia,
- instruktaż i pomoc w dobieraniu sprzętu ortopedycznego, komputerowego, innego,
- szkolenia z zakresu przenoszenia, karmienia, wykorzystania metod alternatywnej i wspomagającej komunikacji oraz technologii wspomagającej, innych,
- udział w tworzeniu programu rehabilitacyjnego, wychowawczego i planu na życie,
- współpraca przy organizowaniu uroczystości, imprez, wycieczek.

8. Charakterystyka wychowanka

8.1. Charakterystyka wychowanka Niepublicznego Przedszkola Specjalnego dla Dzieci Niepełnosprawnych „Krok za krokiem”

Przedszkole będzie stwarzać sytuacje, aby wychowanek:

- orientował się w tym, co dobre a co złe,
- efektywnie radził sobie w trudnych sytuacjach (porażka, odroczenie/niezaspokojenie potrzeby, sytuacja konfliktu, sytuacje wymagające wzmożonego wysiłku),
- potrafił współpracować w grupie rówieśniczej i z dorosłymi,
- rozpoznawał własne uczucia, emocje, potrzeby oraz potrafił je komunikować,
- rozpoznawał i nazywał stany emocjonalne innych osób,
- dostrzegał zdolności, możliwości oraz ograniczenia własne i innych osób,
- dostosowywał się do zasad współżycia społecznego obowiązujących w grupie,
- okazywał szacunek rówieśnikom, rodzicom, pracownikom Zespołu Szkół,
- posiadał wiedzę o zdrowiu oraz sposobach dbania o nie,
- zdobył wiedzę o zasadach higieny i konieczności ich przestrzegania,
- zdobył wiedzę dotyczącą właściwego odżywiania się,
- posiadał wiedzę o sprawności fizycznej oraz wychowaniu zdrowotnym,
- wiedział jak zachować się i do kogo zwrócić w sytuacjach zagrożenia,
- umiał wypowiadać się poprzez muzykę, sztuki plastyczne, formy teatralne,
- potrafił wykorzystać nabyte w Przedszkolu umiejętności i wiedzę w sytuacjach życia codziennego (transfer),

8.2. Charakterystyka ucznia Niepublicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu

Szkoła będzie stwarzać sytuację, aby uczeń w miarę swoich możliwości:

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- odróżniał dobro od zła,
- szanował siebie i innych,
- przestrzegał ogólnie obowiązujących reguł dobrego zachowania,
- posiadał ukształtowany system wiadomości i umiejętności potrzebnych do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach i kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacji,
- posiadał pozytywny stosunek do nauki, był ciekawy, otwarty na doświadczenia, dążył do prawdy,
- miał świadomość życiowej użyteczności edukacji,
- potrafił wykorzystać nabyte w Szkole umiejętności i wiedzę w sytuacjach życia codziennego (transfer),
- poszukiwał informacji z wykorzystaniem środków multimedialnych oraz znał zagrożenia płynące z korzystania z mediów,
- potrafił wyrażać swoje potrzeby, opinie, poglądy, także z wykorzystaniem AAC,
- znał zagrożenia ze strony przyrody, innych osób oraz związane ze zmianami, cywilizacyjnymi i potrafił adekwatnie reagować w sytuacjach zagrożenia,
- był świadomy przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej),
- był tolerancyjny w stosunku do osób innej narodowości, tradycji kulturowej, osób z niepełnosprawnością,
- szanował swoją i cudzą własność,
- dbał o swój wygląd i higienę osobistą,
- świadomie troszczył się o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych,
- był chętny do podejmowania działań, potrafił współpracować z grupą, poszukiwał rozwiązań problemów,
- rozpoznawał i nazywał swoje uczucia oraz rozwiązał konflikty bez agresji,
- potrafił dokonywać adekwatnej oceny własnych możliwości i ograniczeń,
- rozumiał konieczność dbania o przyrodę.

8.3. Sylwetka ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym

Szkoła będzie stwarzać sytuację, aby uczeń w miarę swoich możliwości:

- posiadał motywację oraz umiejętności, aby porozumiewać się z otoczeniem werbalnie lub pozawerbalnie w dostępny sobie sposób (z wykorzystaniem AAC),
- był zainteresowany najbliższym otoczeniem i środowiskiem społeczno-przyrodniczym oraz posiadał podstawowe wiadomości na jego temat,
- posiadał podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu czytania i pisanie oraz elementarne umiejętności matematyczne (na miarę swoich możliwości),
- aktywnie uczestniczył w różnych formach życia społecznego oraz kulturalnego, na równi z innymi członkami danej zbiorowości,
- potrafił dostosować się do zasad współżycia społecznego oraz współpracować z innymi osobami,
- zaspokajał swoje podstawowe potrzeby życiowe (w miarę swoich możliwości),
- miał poczucie decydowania o sobie, był zaradny w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności,
- uczestniczył w różnych formach życia społecznego, na równi z innymi członkami danej zbiorowości,
- wyrażał w sposób akceptowany społecznie swoje potrzeby i emocje,
- troszczył się o zdrowie, higienę i bezpieczeństwo własne i innych,
- współpracował podczas ćwiczeń i zajęć ruchowych.

8.4. Charakterystyka ucznia Niepublicznego Gimnazjum Specjalnego dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją oraz dla uczniów ze sprzężonymi niepełnosprawnościami „Krok za krokiem” w Zamościu

Szkoła będzie stwarzać warunki, aby uczeń:

- posiadał określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii, praktyk,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- posiadał umiejętność wykorzystania posiadanych umiejętności podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- posiadał wykształcone postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie,
- rozumiał użyteczność życiową edukacji,
- posiadał umiejętność identyfikacji własnych potrzeb edukacyjnych, umiejętność uczenia się oraz dążył do poszerzania i wzbogacania własnej wiedzy i zdobywania nowych kompetencji i umiejętności,
- posiadał umiejętność komunikowania się, również z wykorzystaniem AAC,
- potrafił sprawnie posługiwać się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,
- posiadał umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji,
- posiadał umiejętność pracy w zespole,
- posiadał umiejętność identyfikacji niebezpieczeństw oraz potrafił adekwatnie reagować w sytuacji zagrożenia,
- posiadał wykształconą refleksyjną postawę wobec człowieka i przyrody, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych,
- posiadał adekwatną samoocenę umożliwiającą realną ocenę swoich możliwości i ograniczeń,
- potrafił rozpoznać podstawowe wartości i dokonać właściwej ich hierarchizacji.
- miał ukształtowane postawy i nawyki sprzyjające dbaniu o własne zdrowie i zdrowie innych.

8.5. Sylwetka ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym

Szkoła będzie stwarzać sytuację, aby uczeń w miarę swoich możliwości:

- miał motywację oraz umiejętności aby porozumiewać się z otoczeniem werbalnie lub pozawerbalnie w dostępny sobie sposób (w tym z wykorzystaniem AAC),

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- miał poczucie przynależności do rodziny, środowiska lokalnego i państwa,
- czuł się odpowiedzialny za swoje funkcjonowanie w rodzinie, szkole, znał i przestrzegał reguły współżycia społecznego,
- radził sobie w prostych, typowych sytuacjach życiowych,
- rozpoznawał zagrożenia, wiedział jak się wobec nich zachować i kto może mu pomóc,
- potrafił zwrócić się o pomoc,
- brał udział w życiu kulturalnym i potrafił angażować się emocjonalnie,
- znał i rozumiał podstawowe zjawiska otaczającej go rzeczywistości,
- czytał, pisał, liczył zgodnie ze swoimi możliwościami,
- aktywnie uczestniczył podczas ćwiczeń i zajęć ruchowych,
- na miarę swoich możliwości intelektualnych orientował się w ważnych wydarzeniach: swojego środowiska, klasy, szkoły, rodziny.

8.6. Charakterystyka ucznia Niepublicznej Specjalnej Szkoły Przysposabiającej do Pracy „Krok za krokiem” w Zamościu

Uczeń szkoły powinien znać swoje możliwości, umiejętności i mocne strony, będąc jednocześnie świadomym własnej niepełnosprawności i wynikających z niej ograniczeń. Absolwent kończący naukę w szkole, w miarę swoich możliwości, powinien także orientować się w aktualnych wydarzeniach w najbliższym środowisku, kraju, na świecie i aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

Szkoła będzie stwarzać sytuację, aby uczeń w miarę swoich możliwości:

- był przygotowany do pełnienia różnych ról społecznych oraz autonomicznego (na miarę możliwości rozwojowych) i aktywnego dorosłego życia,
- posiadał motywację do porozumiewania się drugą osobą, komunikowania potrzeb i stanów emocjonalnych (z uwzględnieniem wykorzystania AAC),
- dążył do utrwalania i poszerzania zakresu posiadanej wiedzy i nabywania nowych umiejętności,

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

- posiadał właściwie ukształtowane postawy wobec pracy, w aspekcie motywacji, kompetencji i wykonania,
- był przygotowany do posługiwania się narzędziami, maszynami i urządzeniami oraz opanował proste umiejętności i czynności pracy,
- potrafił dokonać adekwatnej oceny swojej pracy i korygować ewentualne usterki.
- przestrzegał zasad bezpieczeństwa pracy,
- był przygotowany do podjęcia samodzielnej lub wspomaganej pracy na określonym stanowisku, na wolnym lub chronionym rynku pracy,
- potrafił aktywnie uczestniczyć w poszukiwaniu pracy z wykorzystaniem różnych źródeł informacji,
- posiadał poczucie odpowiedzialności za samodzielnie dokonywane wybory i decyzje,
- posiadał umiejętność samodzielnego organizowania wypoczynku i czasu wolnego,
- rozwijał zdolności i zainteresowania i wykazywał przejawy kreatywności,
- doskonalił własną sprawność i wydolność fizyczną oraz miał ukształtowane postawy nawyki sprzyjające dbaniu o własne zdrowie i zdrowie innych.

9. Procedura badania efektywności programu. Ewaluacja.

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół nie jest dokumentem zamkniętym - ulega zmianom wraz ze zmieniającymi się warunkami i potrzebami środowiska. Jest zapisem swoistych oczekiwań i przewidywań, dotyczących efektów wychowania przedszkolnego i szkolnego. W celu dokonania analizy skuteczności przyjętego PW-P szkoły, konieczne jest dokonywanie systematycznej diagnozy jego efektów. Będzie ona polegać na konfrontacji zamierzonych celów wychowawczych i profilaktycznych z osiągnięciami w tych wymiarach.

Ewaluacji podlegają:

- **cele:** sprawdzenie, czy zaplanowane cele zostały osiągnięte w zamierzonym czasie i przy wykorzystaniu zaplanowanych sposobów i środków,
- **wyniki:** sprawdzenie wszystkich korzyści (np. przyrost wiedzy, rozwój umiejętności i kompetencji, zmiany w postawach, zachowaniu i stylu życia) lub strat, jakie odniosły osoby poddane działaniom,
- **procesy:** analiza działań, które ułatwiły lub utrudniły osiągnięcie celów i konkretnych wyników.

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

Ewaluacji dokonują wszyscy wychowawcy/liderzy, nauczyciele oraz dyrektor. Ewaluacja uwzględnia opinie zebrane od rodziców i samych uczniów. Uzyskane informacje i wnioski pozwolą na dokonanie ewentualnych zmian w Programie. Zmianie mogą podlegać wszystkie aspekty programu, a więc jego cele, zadania, struktura, treść, kadra realizująca czy strategia ewaluacyjna.

Dyrekcja szkoły podejmuje decyzję odnośnie obszaru i rodzaju ewaluacji podlegającej ocenie w danym roku szkolnym.

Realizatorem działań ewaluacyjnych jest powołany przez dyrekcję zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego oraz wychowawcy/liderzy grup .

Odbiorcą raportu ewaluacyjnego, który wykorzysta wyniki do modyfikacji Programu jest zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji SPW-P.

Dyrekcja szkoły określa wskaźniki ewaluacyjne (zewnętrznie obserwowalne i mierzalne cechy np. zachowania, postawy, itp., które pozwolą sprawdzić skuteczność działań programu) oraz pytania kluczowe odnośnie tych wskaźników, które będą uwzględniały:

- charakterystykę ilościową (ile występuje określonych cech/zachowań/postaw, jak często się pojawiają i jakie jest ich nasilenie),
- charakterystykę jakościową (jakie są to cechy/zachowania/postawy),
- pojawianie się lub eliminowanie określonych cech/zachowań/postaw,
- nasilanie się lub słabnięcie tych cech/zachowań/postaw na skutek podejmowanych działań wychowawczo-profilaktycznych.

Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego określa źródła informacji ewaluacyjnych:

I źródło- nauczyciele, terapeuci, psycholodzy, uczniowie, rodzice, itp.

II źródło- dokumentacja szkolna

III źródło- osoby i instytucje zewnętrzne.

Ewaluację przeprowadza się dwa razy w ciągu roku szkolnego (w grudniu i w maju).

***Program wychowawczo-profilaktyczny
Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu***

Główną metodą badawczą jest metoda ankietowa. Diagnoza dokonywana będzie z wykorzystaniem takich metod jak:

- obserwacja,
- wywiad, rozmowa,
- ankietę, kwestionariusz
- analiza pracy i wytworów,
- analiza dokumentów
- w wyjątkowych sytuacjach metoda analizy przypadku, za którą odpowiedzialny jest psycholog/członek zespołu ds. Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Dane ewaluacyjne gromadzi i poddaje analizie opisowej zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji SPW-P dwa razy w roku szkolnym.

Analiza danych ewaluacyjnych pozwoli na określenie prawidłowości występujących w środowisku szkolnym:

- postęp w dojrzewaniu uczniów,
- przejaw ograniczenia dojrzałości lub dysfunkcyjności,
- czynniki chroniące, które sprzyjają rozwojowi i zdrowemu życiu,
- czynniki ryzyka, utrudniające dojrzewanie i sprzyjające dysfunkcjom.

Na tej podstawie określa się zmiany, które należy wprowadzić do obowiązującego dotychczas Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Określone zmiany zatwierdza Dyrektor Zespołu Szkół i Rada Pedagogiczna.

Zespół ds. Monitorowania i Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego dokonuje modyfikacji Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły do końca bieżącego roku szkolnego.

Cele i zadania zawarte w SPW-P stanowią podstawę do opracowania planów wychowawczo-profilaktycznych dla poszczególnych zespołów klasowych. Osobami odpowiedzialnymi za tworzenie tych planów są liderzy zespołów i wychowawcy klas.

Kolejność działań przy tworzeniu planu wychowawczo-profilaktycznego klasy:

1. Identyfikacja zasobów i potrzeb rozwojowych uczniów.
2. Określenie szczegółowych celów rozwojowych.
3. Określenie szczegółowych zadań wychowawczych i profilaktycznych.
4. Określenie treści i form działań wychowawcy i pozostałych nauczycieli.
5. Określenie osobistej odpowiedzialności wychowawcy i pozostałych nauczycieli.
6. Identyfikacja osób współpracujących i ich zadań.
7. Określenie terminów realizacji poszczególnych zadań i osiągnięcia celów.